

บทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

Political Roles of Local Leaders in Ban Sing Subdistrict,
Photharam District, Ratchaburi Province

อมรเทพ วรเจริญ¹ จักรวาล สุขไมตรี² วิจิตรา ศรีสอน³ และวัชรพล เกตุสุภา⁴

Amontap Worajaroen, Jagraval Sukmaitree, Wijittra Srisorn,
and Watcharapon Ketsupa

Received : July 31, 2021 Revised : August 1, 2021 Accepted : August 15, 2021

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่องบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาได้แก่ 1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี 2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัด ราชบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในเขต

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program in Politics and Government, College of Politics and Government , SuanSunandha Rajabhat University. E-mail: amonthepworajaroen@gmail.com

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, SuanSunandha Rajabhat University. E-mail: jagraval.su@ssru.ac.th

³ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา College of Politics and Government, SuanSunandha Rajabhat University. E-mail: wijittra.sr@ssru.ac.th

⁴ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Doctor of Political Science Program in Politics and Government, College of Politics and Government , SuanSunandha Rajabhat University. E-mail: s59484944010@ssru.ac.th

ตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำแนกตามตำแหน่งและสถานะ คือ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านสิงห์ สมาชิกสภาตำบลบ้านสิงห์ จำนวน 5 คน ผู้นำท้องถิ่น จำนวน 9 หมู่บ้าน และ ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 17 คน

ผลการศึกษา พบว่า บทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย บทบาทในการวางนโยบายด้านการคมนาคม ขนส่ง ถนน แหล่งน้ำ การประปา ไฟฟ้า แสงสว่าง บทบาทการบริหารเทศบาลให้เป็นไปตามนโยบาย บทบาทการบริหารเทศบาลในการจัดทำงบประมาณ และบทบาทในฐานะตัวแทนของประชาชนสำหรับสภาพปัญหาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบาย การปฏิบัติอาจไม่สามารถดำเนินการได้ทันที แนวทางแก้ไขปัญหามี ประกอบด้วย การจัดทำงบประมาณในด้านคมนาคม ขนส่ง แหล่งน้ำ การประปา ไฟฟ้า แสงสว่าง เห็นว่าจัดทำได้ตามความเหมาะสมพอสมควร โดยเข้าร่วมรับฟังเสนอแนวทางการดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจนเป็นไปตามวาระการประชุม การจัดทำนโยบายให้มีความสอดคล้องกันกับงบประมาณและวางแผนการพัฒนายอย่างต่อเนื่องระยะยาว

คำสำคัญ (Keywords): บทบาท การเมือง ผู้นำท้องถิ่น การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The study on political roles of local leaders towards local development in Ban Sing subdistrict, Photharam district, Ratchaburi province is a qualitative research. The objectives of this study were: 1) to study the political roles of local leaders in Ban Sing sub-district, Photharam district, Ratchaburi province, and 2) to study the condition of problems and guidelines for the development of political roles of local leaders in Ban Sing sub-district, Photharam district, Ratchaburi province. The interview was conducted on local leaders and people in Ban Sing subdistrict, Photharam district, Ratchaburi province by using purposive sampling classified by position and social status in which they composed of the mayor of Ban Sing subdistrict, 5 members of Ban Sing Subdistrict Council, local leaders who are the headmen from 9 villages, and another 2 local people, totaling of 17 people.

The results showed that political roles of local leaders in Ban Sing sub-district, Photharam district, Ratchaburi province consisted of 4 roles in 1) laying out policies on communications, transportation, roads, water sources, waterworks, electricity, and lighting, 2) performing municipal administration in accordance with the policy, 3) performing municipal administration in budgeting, and 4) being a representative of the people. For the problem condition concerning the political role of local leaders in Ban Sing subdistrict, Photharam district, Ratchaburi province, it is in the form of policy implementation that may not be carried out immediately. The solution to the problem consisted of budget preparation in the areas of communications, transportation, water resources, waterworks, electricity, and lighting. This can be accomplished by attending, listening, and proposing guidelines for action. There must be an appropriate budget allocation in accordance with the approved projects with clear and correct guidelines based on meeting agenda. Policy formulation should be in accordance with budgets and a development plan should be on the basis of long-term and continuous perspective.

Keywords: Role, politics, local leaders, local development

บทนำ (Introduction)

อริสโตเติลได้กล่าวไว้ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” มนุษย์ไม่สามารถมีชีวิตที่สมบูรณ์ได้ด้วยการอยู่เพียงลำพัง หากต้องมีการพบปะสังสรรค์ พึ่งพาอาศัยกัน เรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ทำให้มนุษย์ต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธ์, 2541) โดยมีผู้นำทำหน้าที่ในการนำชุมชนนั้นไปสู่ความสงบสุข ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของชุมชน การคัดเลือกผู้นำชุมชนถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะผู้นำชุมชนมีผลต่อการคงอยู่ ความเจริญ หรือล่มสลายของชุมชน (เกศสุตา โภคานิตย์, 2560 : 12) โดยให้ท้องถิ่นกำหนดแนวทางพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตนเองตามลักษณะพื้นที่ที่หน่วยการปกครองนั้นรับผิดชอบ ซึ่งผู้นำท้องถิ่นจึงเป็นกลไกหลักในการบริหารงานและกระจายอำนาจในการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างเต็มที่ (สุพัตรา สุภาพ, 2542 : 85)

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ในรูปแบบของสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่การบริหารส่วนตำบล เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเอง โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบที่มีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ อำนาจหน้าที่ และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการ ส่วนภูมิภาค ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจ การบริหารการปกครองสู่ท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการชุมชน ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่ารัฐบาลซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐบาลนั้น ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองตอบต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539 : 28-29)

สำหรับเทศบาลตำบลบ้านสิงห์ ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 8 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2548 มีฐานะเป็นนิติบุคคลทางการเมืองและการบริหาร มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่เน้นการทำการเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก ยังคงต้องการการพัฒนา ระบบไฟฟ้าที่ยังเข้าถึงไม่เพียงพอในบางพื้นที่ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และนอกจากอาชีพเกษตรกรรมแล้ว ประชาชนยังมีการร่วมกลุ่มประกอบอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือนทำตุ๊กตาผ้าส่งออก ปัญหาด้านคมนาคมยังคงต้องการการปรับปรุง ดังนั้นบทบาทของผู้นำชุมชนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นให้เกิดประสิทธิภาพตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยเลือกศึกษานายกเทศมนตรีตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ด้วยเหตุผลสำคัญคือ นายกเทศมนตรีมีบทบาทที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่นในด้านการวางนโยบาย การกำหนดงบประมาณ การดำเนินงาน และการเข้าถึงประชาชน โดยบทบาทจะสะท้อนให้เห็นอิทธิพลในทางปฏิบัติและจะก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง บทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 17 คน ประกอบด้วย 1.นายกเทศมนตรีตำบล บ้านสิงห์ จำนวน 1 คน 2.สมาชิกสภาตำบลบ้านสิงห์ จำนวน 5 คน 3.ผู้นำท้องถิ่นจำนวน 9 คน และ 4.ประชาชน 2 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการตรวจสอบข้อมูลได้บูรณาการจากแนวคิดหรือทฤษฎีของ สุกงศ์ จันทวานิช (2553 : 128-130) คือ 1.การตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านข้อมูล 2.การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย 3.การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี 4.การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยจัดเรียงข้อมูลตามเนื้อหา หาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องประเด็นของผลการวิจัย โดยการสังเคราะห์ ตีความ หาข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย (Research Results)

1) บทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

1.1) บทบาทที่ถูกกำหนดไว้ทางการเมือง พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีการวางนโยบายการบริหารให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน และทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมีการร่วมมือของผู้นำชุมชนในการประชุมในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อนำมาเสนอโครงการในการวางนโยบายในด้านต่าง ๆ การประชุมวางแผนพัฒนา การส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เชิงรุกในการออกสำรวจแต่ละพื้นที่ มีผู้นำชุมชนเป็นตัวแทนในการให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่ปฏิบัติงาน การจัดทำงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เอื้อต่อการบริหารงานให้ชุมชนได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของเทศบาลต่อการประสานงานการประปาภูมิภาคในการขยายเขตการบริการเพื่อความสะดวกสบายสำหรับการอุปโภคบริโภคของคนในชุมชน การพัฒนาระบบไฟฟ้าและขยายเขตการให้บริการในอีกหลายหมู่บ้านเพื่อความสะดวกสบายและความปลอดภัยในการของคนในชุมชน

1.2) บทบาทที่กระทำจริงทางการเมือง พบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานตามนโยบายและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกเกี่ยวกับความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการนำเสนอโครงการให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การวางแผนนโยบายการบริหารได้มีการกระทำจริงโดยมีการวางแผนงบประมาณในการพัฒนาแผน 4 ปี ประชาชนได้รับผลประโยชน์ตามแนวทาง ได้มีการส่งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในแต่ละโครงการลงสำรวจ ตรวจสอบข้อมูลอยู่ตลอดเวลา เข้าร่วมประชุมในการปฏิบัติงาน การบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย สามารถตรวจสอบได้และเอื้ออำนวยให้เป็นไปอย่างถูกต้อง บรรลุตามเป้าหมาย ตามนโยบายที่กำหนด มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการบริหารให้รวดเร็วขึ้นเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาด การจัดสรรทรัพยากรน้ำที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่และขยายระบบประปาให้ครอบคลุม การเข้าแก้ไข ซ่อมบำรุง ระบบไฟฟ้า แสงสว่าง อยู่เสมอและสำรวจติดตั้งเพิ่มเติมในจุดเสี่ยงและอันตราย ปัจจุบันพบว่า ยังมีบางส่วนบางเส้นทางที่ต้องติดตั้งเพิ่ม เพื่อความสะดวกสบายในการสัญจรและปลอดภัย

1.3) บทบาทที่ถูกคาดหวัง พบว่า การบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานเน้นเมืองน่าอยู่ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ปลอดภัย ประชาชนมีความคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังรวมถึง การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและ

รณรงค์ให้ประชาชนประหยัดพลังงาน เป็นตัวแทนของชุมชนในการประเมินผู้นำในด้านการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย เพื่อให้การดำเนินงานทั้งทางคมนาคม ขนส่ง ถนน แหล่งน้ำ การประปา ไฟฟ้า แสงสว่าง ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการพัฒนาแบบบูรณาการไปในทางที่ดี การจัดสรรงบประมาณสอดคล้องกับนโยบายและสามารถก่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ สามารถเป็นผู้นำและเสนอขอให้หน่วยงานอื่นช่วยเหลือและจัดสรรงบประมาณเข้าสู่ชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ และทำให้ชุมชนสามารถนำงบนั้นมาบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ให้ดี สะดวกรวดเร็ว เห็นถึงความสำคัญด้านการคมนาคม ขนส่ง ถนน สามารถบริหารจัดการ ประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาระบบคมนาคม ขนส่ง ถนนในท้องถิ่นในชุมชนได้อย่างดี รับเรื่องราวร้องเรียนจากประชาชนเพื่อนำมาเข้าสภาในการจัดการด้านคมนาคม เพื่อให้ประชาชนมีถนน การคมนาคมสะดวก ปลอดภัยในการสัญจร รวมถึงการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ การลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ให้เอื้อต่อการอุปโภค บริโภค การบริหารจัดการระบบแสงสว่างในพื้นที่ครอบคลุมทั้งตำบล การเดินทางมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ชุมชนน่าอยู่ เป็นผู้นำที่สามารถบริหารและพร้อมร่วมมือกับผู้นำอื่น ๆ ในการพัฒนาระบบไฟฟ้า แสงสว่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน หากเกิดปัญหาสามารถประสานขอความช่วยเหลือให้ทันเวลา

2) สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

2.1 ปัญหาการพัฒนาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า นโยบายมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการแก้ไขโดยจัดสรรตามความเหมาะสมก่อนหลังจัดลำดับการพัฒนา โดยพบว่า เส้นทางคมนาคมมีสภาพชำรุดทรุดโทรมเสียหาย นอกจากนี้ เนื่องจากมีประชากรจำนวนมากทำให้มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นจากการอุปโภค บริโภค เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียและขยะมูลฝอย ระบบไฟฟ้ายังไม่ได้นำเข้าสู่ระบบที่สามารถควบคุมได้ และระยะเวลาการใช้ของอุปกรณ์เมื่อเจอสภาพแวดล้อม ก็จะมีอายุการใช้งานลดลง ต้องดำเนินการซ่อมแซมบำรุงรักษาอยู่เสมอ โดยในปัจจุบันพบว่า ตามถนนซอยเล็ก ๆ ไม่มีไฟฟ้า และแสงสว่าง การปรับปรุงและพัฒนามีความซ้ำซ้อนหลากหลายขั้นตอนและไม่ได้มาตรฐาน มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ถนน สะพานเกิดความชำรุดเสียหายเป็นหลุมบ่อ ทำให้การคมนาคมไม่สะดวก ประชาชนขาดความรู้และจิตสำนึกในการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.2 แนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า การลงพื้นที่เชิงรุกให้มีการประชาคมในทุก ๆ หมู่บ้านเพื่อกำหนดให้

แต่ละหมู่บ้านนำเสนอโครงการ และลำดับความสำคัญของแต่ละโครงการขึ้นมา โดยความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม แล้วฝ่ายบริหารของเทศบาลเป็นคนเก็บบันทึกข้อมูลนั้น ๆ เข้าร่วมรับฟังเสนอแนวทางการดำเนินการ การจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติ มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจนเป็นไปตามวาระการประชุม ประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบการจัดการขยะมูลฝอยและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสีย ขยายเขตไฟฟ้าและแสงสว่างให้ทั่วถึง การจัดทำนโยบายควรพิจารณาใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกัน การดำเนินการโดยบูรณาการร่วมกัน ให้เป็นไปตามนโยบายในด้านต่าง ๆ ร่วมรับฟังความคิดเห็น และแนวทางการแก้ไขปัญหาให้ตรงตามความต้องการและตามประเด็น เสนอโครงการประชุมร่วมพิจารณาการจัดสรรงบประมาณให้เกิดความถูกต้องเหมาะสม สามารถตรวจสอบได้ หากเกิดปัญหาก็คอยดูแลประสานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นเพื่อให้การดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย เทศบาลควรพิจารณาตั้งงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับภารกิจแต่ละด้านจะต้องดำเนินการซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการโอนงบประมาณ การให้ความรู้แก่ประชาชนการส่งเสริมและรณรงค์ให้ประชาชนประหยัดพลังงานและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษา พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีการวางนโยบายการบริหารให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน และทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมีการร่วมมือของผู้นำชุมชนในการประชุมเพื่อนำมาเสนอโครงการในการวางนโยบายในด้านต่าง ๆ มุ่งเน้นการพัฒนาแก้ไขตามนโยบายแผนพัฒนาท้องถิ่นที่วางไว้ เพื่อให้เอื้อต่อการบริหารงานให้ชุมชนได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและประชาชนอย่างสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ โรจนินทร์ ศรีปองพันธ์ จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม (2561) ศึกษาเรื่อง บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการบริหารจัดการในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ควรส่งเสริมความเข้มแข็งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนทุก ๆ ชุมชน ควรควบคุมความเร็วของรถ และตรวจสอบร้านค้า ร้านอาหาร ที่สร้างมลพิษ ขยะให้กับชุมชน สำหรับบทบาทที่กระทำจริงทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโศกราม จังหวัดราชบุรี พบว่า มีปฏิบัติงานตามนโยบายและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกเกี่ยวกับความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการนำเสนอโครงการให้มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การบริหารเทศบาลในการวางแผนนโยบายการบริหารได้มีการกระทำจริงโดยมีการวางแผน

งบประมาณในการพัฒนาแผน 4 ปี ประชาชนได้รับผลประโยชน์ตามแนวทาง การส่งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในแต่ละโครงการลงสำรวจ ตรวจสอบข้อมูลอยู่ตลอดเวลา เข้าร่วมประชุมในการปฏิบัติงาน การบริหารงานด้านคมนาคม ขนส่ง ถนน แหล่งน้ำ การประปา ไฟฟ้า แสงสว่าง ให้เป็นไปตามนโยบาย บรรลุตามเป้าหมาย ตามนโยบายที่กำหนด มีการดำเนินการขอสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ชุมชนและประชาชนได้เข้าถึงและรับประโยชน์มากขึ้น โดยต้องเข้าร่วมเสนอผลการดำเนินงานด้านการคมนาคม ขนส่ง ถนน เพื่อให้ดำเนินงานได้สะดวก เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการบริหารให้รวดเร็วขึ้นเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อผิดพลาด ตรวจสอบโครงการและร่วมพิจารณาการจัดสรรงบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรน้ำที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ได้อย่างเพียงพอกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่และขยายระบบประปาให้ครอบคลุม ในส่วนของบทบาทที่ถูกคาดหวังของผู้นำท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์อำเภอโศกร จังหวัดราชบุรี พบว่า ต้องการให้มีการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานเน้น เมื่อนำอยู่ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ปลอดภัย ประชาชนมีความคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมและแรงจูงใจให้ประชาชนประหยัดพลังงาน การเป็นตัวแทนของชุมชนในการประเมินผู้นำในด้านการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบาย เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทุกพื้นที่ในเทศบาล มีการพัฒนาแบบบูรณาการไปในทางที่ดี สามารถเป็นผู้นำและเสนอขอให้หน่วยงานอื่นช่วยเหลือและจัดสรรงบประมาณเข้าสู่ชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ และทำให้ชุมชนสามารถนำงบนั้นมาบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ให้ดี สะดวกรวดเร็วการตอบสนองความต้องการด้านการบริหาร แหล่งน้ำ การประปา รวมถึงการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ การลงพื้นที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านการพัฒนาแหล่งน้ำให้เอื้อต่อการอุปโภค บริโภค สามารถบริหารและพร้อมร่วมมือกับผู้นำอื่น ๆ ในการพัฒนาระบบไฟฟ้า แสงสว่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน หากเกิดปัญหาสามารถประสานขอความช่วยเหลือให้ทันเวลาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศสุตา โภคินิตย์ (2560) ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีสักขานายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียวในการพัฒนาท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดระเบียบ ชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาบทบาททางการเมืองของผู้นำท้องถิ่น พบว่า นโยบาย มีการวางไว้กับงานงบประมาณที่จะนำมาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการแก้ไขโดยจัดสรรตาม ความเหมาะสมก่อนหลังจัดลำดับการพัฒนา แต่การปฏิบัติอาจไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ทันที เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีขั้นตอนการจัดการอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการช่วยบำรุง ส่วนมากจะ เน้นไปในเรื่องถนนที่ใช้สัญจร น้ำประปาหมู่บ้านและประปาภูมิภาค ส่วนระบบไฟฟ้านั้นทางฝ่าย บริหารก็จะประสานงานกับกองช่างช่วยดูแลต่อไป โดยเข้าร่วมรับฟังเสนอแนวทางการดำเนินการ จัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมตามโครงการที่ได้รับการอนุมัติ มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องชัดเจน เป็นไปตามวาระการประชุม อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันเส้นทางการคมนาคมมีสภาพชำรุดทรุดโทรม เสียหาย ควรมีการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้อยู่สภาพดีและได้มาตรฐานเพื่อความสะดวกของ ประชาชนในการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ ดังนั้น การจัดทำนโยบายควรพิจารณาใช้ ยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม เทศบาลตำบลบ้านสิงห์มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ดังนั้น เทศบาลควรพิจารณาตั้ง งบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับการกิจแต่ละด้าน ปัจจุบันพบว่า ถนน สะพานเกิดความ ชำรุดเสียหายเป็นหลุมบ่อ แนวทางแก้ไข คือ การออกมาตราควบคุมน้ำหนักรถบรรทุกไม่ให้เกิด มาตรการที่กำหนด ในส่วนของการพัฒนาแหล่งน้ำและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลประสาน หน่วยงานพื้นที่ข้างเคียง เพื่อวางระบบแก้ปัญหาให้ดี รวมถึงต้องวางแผนให้สอดคล้องกับ งบประมาณและวางแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องระยะยาว ปัจจุบันประชาชนขาดความรู้และ จิตสำนึกในการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังนั้นควรให้ความรู้แก่ประชาชน นอกจากนี้ไฟฟ้าไม่เพียงพอต่อ การใช้งาน เนื่องจากมีความต้องการเป็นจำนวนมาก แนวทางแก้ไข คือการส่งเสริมและรณรงค์ให้ ประชาชนประหยัดพลังงาน นอกจากนี้พบว่า ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ไขปัญหาดัง นั้น ควรเน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ปัญหาระบบน้ำประปายังไม่ได้มาตรฐาน ยังไม่ทั่วถึงและไม่เพียงพอต่อความต้องการความขัดแย้งในเรื่องการก่อสร้างระหว่างองค์กรปกครอง ท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ ซึ่งมักไม่ยินยอมให้พื้นที่การก่อสร้าง ควรสำรวจและจัดการให้ ทั่วถึงใช้วิธีการเจรจาประนีประนอม เทศบาลบ้านสิงห์มีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ควร เร่งรัดให้มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุในบัญชีงบประมาณรายจ่ายให้สามารถดำเนินการ ได้ในงบประมาณนั้น ต้องพัฒนาระบบคมนาคมการจัดการขนส่งสาธารณะ น้ำไม่เพียงพอต่อการ ใช้งาน เกิดภัยแล้ง พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรตลอดจนการป้องกันน้ำท่วมและภัยแล้ง และการพัฒนาระบบไฟฟ้าสาธารณะยังเป็นไปได้ช้าและไม่ทั่วถึง ควรบริหารจัดการ ไฟฟ้าสาธารณะให้ทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตา เจริญพร (2559) ทำการศึกษาเรื่อง บทบาท

ผู้อำนวยการปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะแนวใหม่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับบทบาทผู้อำนวยการปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะแนวใหม่ คือ 1) มีกระบวนการการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 2) บริหารงานอย่างมีระเบียบแบบแผน 3) มีความโปร่งใส 4) ให้ความสำคัญกับข้าราชการซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงาน 5) เน้นกระบวนการประชาสัมพันธ์ และ 6) รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้อำเภอปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพียงพอ

อย่างไรก็ตามจากข้างต้นจะเห็นได้ว่า บทบาทที่ถูกกำหนดไว้ทางการเมืองของผู้บริหารท้องถิ่นในเขตตำบลบ้านสิงห์อำเภोधาราม จังหวัดราชบุรี เป็นแบบแผนพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพหรือฐานะตำแหน่งทางสังคมของบุคคลนั้น ๆ ดังนั้น เมื่อบุคคลใดถูกกำหนดให้มีสภาพหรือฐานะตำแหน่งทางสังคมอย่างไรแล้ว บุคคลนั้นก็จะแสดงบทบาทตามสถานภาพและฐานะทางสังคมที่ตนดำรงอยู่ บทบาทและสถานภาพ สอดคล้องกับ พวงเพชร สุรัตน์กุล (2542) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทดังนี้ บทบาทเป็นรูปธรรม เห็นได้จากการกระทำที่แสดงออกมาทางบทบาท มี 3 ด้าน คือ 1. บทบาทในอุดมคติ ได้แก่ บทบาทอันกำหนดไว้ตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพ นั้น ๆ ควรกระทำแต่อาจมีใครที่ทำหรือไม่ทำตามนั้นก็ไม่ได้ 2. บทบาทที่บุคคลเข้าใจหรือรับรู้เป็นบทบาทอันบุคคลคาดคิด ด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย และ 3. บทบาทที่แสดงออก เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริงขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วยทำให้การแสดงบทบาทแตกต่างกันไป และสอดคล้องกับเบอร์โล (Berlo, 1996 : 29; อ้างอิงใน จิรัฐติ เสนาคำ, 2559 : 192) ที่กล่าวว่าลักษณะของบทบาทประกอบด้วย 3 ลักษณะดังนี้ 1. บทบาทที่ถูกกำหนดไว้ 2. บทบาทที่กระทำจริง และ 3. บทบาทที่ถูกคาดหวัง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1.1) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารให้เหมาะสมกับลักษณะขององค์กร และปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตท้องถิ่น สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ข้างต้นจะสามารถตอบสนองหรือแก้ไขได้หรือไม่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องใช้ความเป็นผู้นำที่ดีในการจูงใจเพื่อระดมพลังความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งสร้างสำนึกความรับผิดชอบต่อเนื่องให้แก่พนักงาน

1.2) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรรู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ทันสมัยว่าขณะนี้ตนเป็นใคร มีบทบาทและมีอำนาจหน้าที่อย่างไร เพื่อที่จะสวมบทบาท และแสดงบทบาทตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่เข้าไปก้าวก่ายงานในหน้าที่รับผิดชอบของคนอื่น

1.3) ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะหลายด้าน เป็นนักคิดนักวิเคราะห์ มีทักษะในการตัดสินใจ มีการจัดการที่ดี มีทีมงานที่แข็งแกร่ง มีข้อมูลที่ถูกต้องมากพอและทันสมัย นอกจากนี้จะต้องมีทักษะในการวางแผน ทั้งแผนแม่บท และแผนกลยุทธ์ซึ่งยุทธศาสตร์ที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีการกำหนดทิศทางและวิธีการทำงานไว้ล่วงหน้า มีการกำหนดแผนระยะสั้น ระยะยาว สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ในแต่ละขณะได้อย่างเหมาะสม

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1) ควรทำการศึกษาบทบาทอื่นตามสถานการณ์ของผู้นำท้องถิ่นนอกเหนือจากบทบาททางด้านการเมือง เนื่องจากเพราะตัวผู้บริหารเองก็ได้อาสาเข้ามาเป็นแกนนำในการจัดสรรทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับพลเมืองในพื้นที่นั้น ๆ

2.2) ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานพัฒนาด้านการส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง (References)

- เกตุสุดา โภคาณิตย์. (2560). **บทบาทท้องถิ่นในการบริหารจัดการโรงเรียนผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมเทศบาลค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ**. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พินเนสส์ปริ้นท์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด.
- จิรวุฒิ เสนาคำ. (2559). **ถิ่นพลาโตไป--ไทยพลาโตถิ่น บ้านที่ชีวิตเปลี่ยเปล่าไทยพลาโตถิ่น**. กรุงเทพฯ: โครงการปฏิบัติการชุมชนและเมืองน่าอยู่ มูลนิธิชุมชนไท.
- นิตา เจริญพร. (2559). **บทบาทผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะแนวใหม่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**.
- พวงเพชร สุรัตน์กุล. (2542). **มนุษย์กับสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โรจน์นทร์ ศรีปองพันธ์ จิรายุ ทรัพย์สิน และวันชัย สุขตาม. (2561). **บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในการบริหารจัดการในเขตเทศบาลเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์**. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2542). **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2553). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธ์.(2541). **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Berlo, Leonard, K. (1996). **The Process of Communication**. New York: Holt, Rinchart and Winston.